

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZEPIRODALMI, TÁRADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Apaffy-utca 16. szám.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felelős szerkesztő:

D. R. ROSKA MIKLÓS.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete
hová a hirdetési díjak küldendők.Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér
sora 50 fillér.A függetlenségi párt
válsága.— A Gyulafehérvári Hirlap eredeti sürgöny értesülése. —
Írta: Dr. Gonda Henrik.

Köztudomású dolog, hogy a függetlenségi és negyvennyolcás pártban összeütközött Kossuth Ferencz és Justh Gyula irányzata. Az ország érdekében áll, hogy a közvélemény tudomást vegyen arról, hogy a két irányzat között mi az eltérés.

Azóta Kossuth Ferencz visszatért a külföldről Magyarországra és hazánk közéletében részt kezdett venni. Azonnal felismerte annak a szükségét, hogy a függetlenségi párt az évtizedeken át meddőnek bizonyult közjogi harcok kizárólagos folytatása helyett a közgazdasági kérdések gyakorlati terére lépjen és elsősorban a közgazdasági önállóságot iparkodjék megszerezni a nemzet számára.

A közgazdasági önállóságért való küzdelmet Kossuth Ferencz nemcsak azért hirdette, mert ettől az ország vagyona gyarapodását és a nép jólét emelkedését várta, hanem, mert meggyőződött, hogy ez az út vezet a legbiztosabban a politikai függetlenség kivívására.

Ettől a meggyőződéstől áthatva Kossuth Ferencz úgy a parlamentben és a sajtóban, mint több száz népgyűlésen éveken át hirdette a köz-

gazdasági önállóság tanát és ennek eredménye az, hogy a gyakorlati kérdések fontosságának megértése fokozatosan behatolt a magyar néplelekbe. Ezek után teljes képtelenség feltételezni, hogy ugyanaz a Kossuth Ferencz, aki annyi meggyőződéssel, annyi kitartással, oly nagy tudással hirdette az országban a közgazdasági önállóságot, most egyszerre irányt változtatott, éppen akkor, amikor saját nagymérvű munkálodása következtében a közgazdasági önállóság egyik attributumának, az önálló banknak ügye került előtérbe.

Hiszen Kossuth Ferencz indította meg a bankmozgalmat az országban, ő volt az, aki felhívta a függetlenségi párt tagjait, hogy állandóan tartsák ébren ezt a kérdést a nemzet előtt. A nemzeti akarat erős megnyilatkozása nélkül ugyanis Kossuth Ferencz lehetetlennek tartotta a nemzet jogának érvényesülését az országban folytatott agitáció megindítása előtt és azzal párhuzamosan Kossuth Ferencz a legnagyobb erőfeszítéssel megtett mindent, hogy az önálló bank megvalósítása útjából minden jogi, minden alkotmányos akadályt elhárítson. A miniszterium tanácskozásai is a király előtt Kossuth Ferencz az érvek egész tömegével és befolyásának egész erélyével a legnagyobb állhatatossággal és rendületlenül harcolt az önálló bank megvalósításáért. Mindezek ellenére, sajnos, nem sikerült a Felsőház hoz-

zájárulását megnyernie ahhoz, hogy az önálló bank 1910. december 31-re fel legyen állítható és ennek a hozzájárulásnak a hiánya a magyar alkotmány jelenlegi állapota szerint az önálló bank megvalósításának elháríthatatlan közjogi akadály.

Kossuth Ferencznek, mint pártvezérnek tehát egyenes kötelessége, hogy ne engedje a pártot olyan veszélyes zsákutczába jutni, a melyből nincs kivezető út és amelynek végeredménye nem lehet más, mint alkotmány-válság, amelyet pedig a jelen pillanatban felidézni az országra nézve kár volna.

Az ilyen válság nemcsak nem hárítaná el a királyi akaratban rejlő közjogi akadályt, hanem olyan légkört teremtené, a melyben az önálló bank megvalósítása gazdaságilag is lehetetlenné válik.

Az ilyen küzdelem, míg egyfelől magának az önálló banknak nemcsak nem használ, hanem ellenkezőleg az egész kérdést hosszú időre visszavetné, addig másfelől, a közélet egyéb fontos kérdéseiben sokat ártana az országnak éppen akkor, amikor úgy Ausztriából, mint belső ellenségeink részéről nagy veszélyek fenyegetik a magyar nemzetet.

A legnagyobb könnyelműség és meggondolatlanság tehát az önálló nemzeti bank nagy esz-

TÁRCZA.

Gyulai Pál.

Írta: Kanizsai Ferencz.

Gyulai Pálnak, a költőnek, a kritikusnak, irodalmunk — és kivált ennek, az ő korában a kulturára való felmérhetlen fejlesztő hatása révén — és tehát kulturánk hatalmas vezetőjének lelki szobra már régebben kikristályosodott és szinte a mivelttség elemi fogalmai közé iktatódt. Halála csak alkalom lehet e lelki szobor megkoszoruzására; de e szobron alig van mit farragni; klasszikus vonalai nemesen formázottak és nagy művész, kitűnő hivatottságu emberlátó legyen, aki még jogot talál az alakítgatásokhoz. Mink újságírók sem vallhatjuk tisztünknek, halála alkalmából az ő nagy egyéniségének méltatását, mert új dolgot nem írhatnánk, már pedig az újságírónak újságot, tehát újat kell mondani; egy irodalmi méltatás pedig bőséges megfontolást igényel, amihez semmiesetre sem elég az a még nem is teljes huszonnégy óra, mely szívének utolsó dobbanása óta eltelt. Ezek a sorok nem akarnak tehát egy, a már örökre távozó emlékéhez méltó értekezésnek fajsúlyával kérkedni, ez az írás csupán egy szerény levele óhajt lenni annak a koszorúnak, melyet a közönség és melyet az ő virtuózul kezelt szerszámának, a tollnak, szerény újságíró munkásai kötnek most számára.

Az emlékbeszéd formájához nyulnánk, ha nem tudnók, hogy az igazi emlékbeszédnek ő volt tán az

egyetlen igazi mestere és illetlenség volna az ő metierjébe, éppen most, hogy elhunyt, mindjárt belekontárkodni. És kivált vele szemben, aki sokszor hangsúlyozta, hogy két műfajról írtózik: 1. a pohárköszöntőtől és 2. az — emlékbeszédétől. Haragudott pedig erre a műfajra azért, mert hiszen az emlékbeszéd egyik fajtája a gyászbeszédnek, tehát a kegyelet általában megtéveszti az igazságot, fokozván az előnyöket és takargatván, szépítgetvén a fogyatkozásokat. Semmi sem hívja ki annyira a kritika reakcióját — mondta Gyulai — mint a kegyelet által befolyásolt emlékbeszéd. És sajátságos, hogy Gyulai, aki a szó komoly értelmében mestere volt az irodalmi méltatásoknak, nem egy költőnk hiv jellemzését, tárgyias méltatását éppen emlékbeszédeiben adta. Sajátságos ez nekünk; de önála természetes; mert ha ő a kegyelet tulzása miatt neheztelt erre a műfajra, hát bizonyára épp azért értett hozzá mesterileg, hogy ne találatódjék az általa annyira kifogásolt hibában. Nála a kegyelet csak átlengte, vagy bevezette a méltatást, de nem befolyásolta. Az osztó igazság súlyától joggal meg lehetnek kimélve a halottak, ha csak egyszerű emberek voltak; de a nagyoknak, az igazi szellemeknek, holtukban is kijár az igazság, mivel sem tisztelhetvén őket inkább. Kemény Zsigmond és Arany János felett tartott emlékbeszédei mindenha remekművei az irodalmi méltatásoknak jellemezvén az embert, pályáját, eredményeit és a korszakot.

Emlékbeszédet írni tehát Gyulai fölött annyiból könnyű volna, hogy igazságokat mondhatnánk. Ámde ezek az igazságok meg annyi bókok egyszersmind és félni lehet, hogy a nagy kritikust méltatva, a magunk

írásának fogyatékosai sokkal disszonásabban kiütözköznek, semmint ez elnézhető lehetne épp azon a napon, amelyen Gyulai a teritőn pihen. Följegyzések lesznek tehát, amire szorítkozunk; konturok, vázlatok, igyekvések és kísérletek, melyeket legföljebb még megindultságunk igazol.

Hallom most emlegetni, mint mérges kis öreg urat, aki sehogysem tudta megérteni, hogy az idő mullik, hogy a letűnő időben régi emberek, réginézetekkel elmennek és hogy új időkben új emberek, új irányok keletkeznek. Hogy epés volt és csak zsörtölődött. Szeretném adatszerűen kimutatni, — amihez most nincs érkezésünk — hogy ami a zsörtölődést illeti, meg az epés modort, hogy hát ezek mindenha tulajdonságai voltak, nemcsak utóbb. Szeretném adatszerűleg bizonyítani, hogyha ezt a szót, „modern“, művészi és kritikai szempontból alkalmazni szabad (ő bizony kereken tilalmazott ilyen distinkciót), hogy hát az övénel modernebb és európaibb koponya sem azelőtt, sem azóta nem igen gondolkozott még magyarul, Magyarországon irodalmi és kulturális dolgokról. Biz igaz, nem igen. Vagy csak kevesen. Nem igazság őt valami elmaradott öreg urnak elképzelni, hiszen ő benne az újításnak, a tökéletesebb, a szebb, a jobb, a művészebb és igazabb irányokra való törekvésnek csodás aktivitással összhangos képességei tündökölték. Sőt ezek a tulajdonságai azok, amelyeket kedvünk van gyulai páliának elnevezni, vagyis, hogy épp ezek által lett ő Gyulai Pállá.

No, de ha már ott tartunk, hogy mérges és zsörtölődő híret emlegetjük, rátérhetnénk arra a pár szóra, amit a rettegett, a szigorú és gúnyos modoru kritikus-

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,
hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát,

amely 10 perc alatt a legmakaesabb migraint és fejfájást
elmulasztja. — Ors. Ara 1.20. Kapható minden gyógy-
vosok által ajánlva. — Készíti:
Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. —
3 dobozzal ingyen postai szállítást.

méjét egy kalendáriumbeli lehetetlenségével kötni össze.

S midőn Kossuth Ferencz nem akarja magára venni a naptári terminus ezen nyügét, távolról sem határozott még arról, hogy az esetleg lehetőknek bizonyuló kibontakozást a függetlenségi párt magáévá tegye, vagy pedig ezzel szemben ellenzékbe vonuljon.

Természetes, hogy az erre vonatkozó irányítást akkor, a mikor tényekkel áll majd szemben Kossuth Ferencz mint pártvezér magának tartja fenn.

Öntudatos nyugalommal várja a nemzet ítéletét arra nézve, hogy Justh Gyulának van-e igaza, aki a maga merev csökönyösségével kockáztatja Kossuth Ferencz évekre terjedt gondos munkájának eredményét, vagy Kossuth Ferencz-e, aki, midőn a nemzet javára építeni akar, mindig vigyáz arra, hogy építkezés közben ne romboljon, mert a magyar közviszonyok olyanok, hogy sohasem lehet tudni, hogy a rombadöntések közepette nem kerül-e a romok alá maga a magyar nemzet.

A Magyar Feltalálók

Segélyző Egylet ismertetése.

Elszomorító tudat azon tény, hogy mi magyarok valóban maradi nemzet vagyunk az újításokkal szemben, értve ez alatt oly újításokat, a melyek a nemzetet óriási lépésekkel vinnék előre a feltalálások terén.

Leverőleg kell, hogy hasson azon nemtörődömség, a melylyel közönségünk viseltetik minden oly tényezőre, a kiknek vérző szívvel kell meggyőződniek ama elkésztető valóságról, hogy évekre kiható fáradságuk, munkájuk és találmányuk hajótörést szenved akkor, midőn csak egy pár lépés választja el attól, hogy hosszú éveken keresztül folytatott kísérleteit valóban a magyar haza hasznára értékesítheti, de ezen kísérletezését a megfelelő helyiség, anyagi és erkölcsi támogatás nélkül kénytelen vagy egészen föladni, vagy pedig e részben egy idegen állam segítségét igénybe venni, a mely idegen államok már számos esetben produkáltak oly késztményeket, a melyek valóságban magyar agynak köszönhetik létezésüket, de erről senki nem tud.

Nagyon sok technikai találmány kerül így évente külföldre, sőt Amerikába is, csupán azért, mert ha magyar feltaláló támogatásért fordul valamelyik tőkéhez, a

ról mondhatunk. Idézhetnénk egy néhány csakugyan gyulaipáli megjegyzést, de úgy véljük, hogy vagy negyedfél év előtt mondott ő egy igazi sulyu, nehéz és szomorú, amellet gnyosnak is beváló kritikát; önmagáról akarta mondani, de mégis — talán akaratlan — erről a szegény országról mondotta, ennek a szegény országnak szegény közönségéről, mely éppen őt tisztelte ekkor, születése nyolczvanadik évfordulóján. Előkelő hölgyek deputációja járt nála és lát persze, elhangzott a lelkes, a szeretettel és tisztelettel egyként bőséges köszöntő beszéd, mely őt — egyebek során — mint író és költőt is méltatta. Udvariasan, de kissé keserűen felelt:

— Hölgyeim, az írásomra való hivatkozásukat köszönöm, de el nem fogadhatom. Annyit kellett és annyira folytonosan kellett a kenyérért dolgoznom, hogy irodalmi műveimet, amiket szeretettel terveztem, nem valósíthattam meg. Nem volt időm írni.

Ime, hát ez ám a kemény kritika. Egy Gyulai Pálnak, aki kétségkívül befutotta azt a karriert, ami nálunk Magyarországon költőnek, művészek egyáltalán elérhető, — nyolczvan éves korában arról kellett panaszkodnia, hogy a kenyérért való mindannapos riadalom miatt nem volt ideje — alkotnia. Tehát, ebben a tekintetben is modern ember, modern magyar író, modern költő, modern kritikus volt.

Kritikai művei közt, amint minden iskolás gyerek tudja, talán legszebb a Vörösmartyról írott méltatása. Ebben érvényesítette legművészebb és gondolom, talán első ízben egyik újító elvét, amelyben ötvenes évekbeli kritikus társaitól, kikkel egyébként együtt tartott, Salamon Ferencztől, Aranytól és az irodalom bölcséletnek magyar kezdőjétől: Erdélyi Jánostól különbözött. Gyulai állította fel ugyanis azt az elvet, hogy a kritikusnak a meritumbeli témán, vagyis a művész műveim túl kötelessége a művész, a költő, az író egyéniségét is vizsgálat tárgyává tenni, mindent, amit és ahogyan közpályáján cselekedett, művére vonatkoztatni a lehető

legjobb esetben kinevetik, pedig zseniális feltaláló nálunk is akad bőven, de pénzt áldozni senkisé hajlandó kockázatos haszonért.

Más nemzetek milliókat áldoznak azért, hogy feltalálók révén birnevük gyarapodjék, sőt nemzeti dicsőségnek tartják, ha a tudomány és technikai haladást támogatják, de nálunk senki sem veszi komolyan, ha egy feltaláló jelentkezik, ellenben bizonyos látványosságért marokkal szórja a koronákat mindenki.

Bleriot felszállásánál mindenki ott volt, senki sem sajnálta a fáradságot és költséget, hogy részt vehessen azon óvációnál, a mely tulajdonkép a francia feltalálónak és így a francia nemzetnek szolt; de igen kevesen voltak, a kiknek eszökbe jutott volna, hogy szégyenkeznünk kellene, mert magyar földön idegen nemzet fia szállt fel először és mutatván be találmányát, minek elkészítésében otthon meleg és hathatós támogatásra talált.

Nem mondhatni, hogy a magyarban nincs áldozatkészség, vagy hogy talán hiányozna a lelkesültség, sőt érdemes nagyjaink szobraitra vagy valami szerencsétlenség esetén mindenki megnyitja erszényét. A Calábriai szerencsétlenek fájdalmainak enyhítésére szánt összegek fényes bizonyítékai a magyar áldozatkészségnek, talán csak a külső forma az, a mely nem tudja mindig megtalálni az utat a közönség szívéhez.

Átgondolva az eddig elmondottakat önként felmerül az a terv, hogy a magyar feltalálók is pártolni kell, már csak nemzeti szempontból is.

Külföldön már vannak feltalálók segélyző egyletek s meleg pártfogásban részesülnek, s adott esetekben egy egész nemzet magáévá teszi ügyüket. Erre vonatkozólag elég felemlíteni egy nevet: Zeppelint.

Azon kevesek egyike, kik szívükön viselik a magyar nemzetnek technikai téren leendő előhaladását s kik szégyenkezve konstataáltak, hogy a feltalálók közt a magyarok nagyon is hátul maradtak, s kik ezen segíteni akarnak, az első helyet foglal el: gróf Zichy Béla Rezső országgyűlési képviselő.

Az ő fáradságot és áldozatkészséget nem ismerő munkájának köszönheti fennállását a „Magyar feltalálók segélyző egylet” — melynek alapszabályait a m. kir. belügyministerium f. évi október hó 21-ik napján 138790/Va 1909. szám alatt jóváhagyta.

Ő tette lehetővé, hogy az ujonnan alakult egylet a kezdet-kezdetén nem akadt fenn az anyagiakban.

Társadalmi actiót indított az egylet vagyonának gyarapítására s ezen actiót ő maga nyitotta meg egy tekintélyes összeggel.

Az egylet távol áll minden párt és felekezeti po-

teljességgel; (kivéve a szorosán vett privát dolgokat) vagyis mint Gyulai maga mondta, a kritikus a könyvnek ne csak a fekete, de a fehér soraiból is okoskodjék. Ezt az elvét gondosan megvalósította Vörösmartyról írt tanulmányában; Deák Ferenczel sokat értekezett részletek és adatok felől; sőt az elkészült fejezeteket mindig felolvasta Deáknak.

Érdekes, hogy Deák Ferencz Gyulainak ezt mondta:

— Nem tudom megérteni, hogy minek is írnak még Magyarországon Vörösmarty után?

Ezt Deák Ferencz mondta, akit Gyulai nagyrabecsült és Vörösmartyról mondta, kinek Gyulai állította a legszebb emléket. És mégis Gyulai volt ugyanaz, aki kimutatta, hogy nemcsak Vörösmarty mellett, de talán felette is állanak költők, akik a nemzeti iránynak teljesebb kifejezői: Petőfi, meg Arany.

Hát persze, ezzel ma mindenki tisztában van. De nem is lehet ma kellőleg elképzelni, micsoda merészség kellett ennek az igazságnak tisztázásához akkor! Az a csata, mely ma újak és régiek közt dul (pontosabb megérthetőségül kénytelen vagyok így szólni, mely ma a modernnek és a szakálltulajdonos czugoszipősek közt vívódik) valóságos béka-egérharc az akkori vitához és forgalom tisztázásokhoz képest. Ha ma vannak modernnek és hál' Isten bölcsen és jól van, hogy vannak, hát Gyulai, nem akarok tulozni, modern volt a négyzetben. Hogy Petőfi kicsoda, arról ma senki sem vitatkozik; de annak idején a csaták, például Toldyval szemben, nehéz csaták voltak.

Szigoru és befolyásolhatlan kritikus volt és éppen ezért hasznos, igazi kritikus még akkor is, ha talán néha tévedett, vagy tulozott. Jókaiban nem akart hinni például, holott bizonyos, hogy a magyar nyelv szépségét prózában Jókai vitte elsőnek arra a tőkelyre, melyre Petőfi meg Arany kötött formában fokozták.

litikától, tisztán nemes célja megvalósítása felé halad, így támogatni erkölcsi kötelessége minden magyar honpolgárnak, a ki szíven viseli egyuttal a magyar haza ipari föllendülését és ama dicsőséget, hogy mi is kiálljuk a versenyt e téren a külfölddel és lépést haladunk a technika vívmányaival.

A „Magyar feltalálók segélyző egylet” célja oly szegénysorsu magyarhonos feltalálók segélyezni, kik anyagi okok miatt találmányukat kidolgozni és értékesíteni egyáltalán nem, vagy ha tudák is, az anyagi előnyöket kénytelenek javarészből, legtöbb esetben pedig teljesen átengedni az azt finanszírozó pénzembernek.

Megakadályozni azt, hogy a magyar feltalálók kellő anyagi támogatás hiányában külföldön igyekezzenek találmányaikat értékesíteni.

Ezáltal nemcsak a feltalálók igyekeznek az egylet segíteni, hanem oda is irányul a törekvése, hogy e magyar feltalálók szabadalmainak ipari előnyeit első sorban magyar hazánk élvezze.

Ez a cél oly nemes és oly szép, hogy nincs és nem is lehet e hazában, ki erkölcsi kötelességének ne érezze az egylet céljait előmozdítani.

Ez egylet van hivatva felrázni tespedéséből a közvéleményt, öntudatra ébreszteni az ország minden lakóját, felkelteni önbizalmunkat egy szebb jövő iránt, hogy igazolódjon a legnagyobb magyarnak ama mondanása „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

Ha a nyugati államokkal versenyt akarunk haladni, iparunk fellendüléseért semmi áldozattól sem szabad visszariadnunk, és azt elsősorban úgy érhetjük el, ha nem leszünk szűk markuk a munka embereihez, a feltalálókhoz, hanem szeretettel fogadjuk őket, módot és alkalmat adunk nekik találmányaik kidolgozására és vállvetve azon leszünk, hogy azt itthon értékesíteni is tudja.

Az egylet céljainak elérésére kísérletli helyiséget rendez be, ott megtaláljuk mindama gépeket és szerzősokat, a mire egy ipari vagy technikai találmány előállításánál vagy tökéletesítésénél a feltalálónak szükségé lehet.

A kísérletli helyiség a nap bármely szakában (este is) a feltalálók rendelkezésére fog állani, úgy hogy azok napi munkájuktól el ne vonassanak.

Szakba vágó tanácsos látja el a hozzá fordulókat.

A találmány kidolgozásához szükséges anyagokat rendelkezésre bocsátja.

Gondoskodik oly tárgyak előállításáról, melyek a kísérletli helyiségben nem állíthatók elő (pl. öntés.)

Anyagilag támogatja őket.

Találmányukat szabadalmaztatja, azok értékesítéséről gondoskodik, e végből összeköttetést létesít minden nagyobb hazai iparteleppel.

Per esetén jogvédelemben részesíti őket.

A cél, a mit az egylet maga elé tűzött, csak úgy valósítható meg, ha mindenki igyekszik tehetsége szerint hozzájárulni a terhek viseléséhez.

Az egylet vezetősége lehetővé akarja tenni mindenkinek az egylet zászlaja alá tömörülni, azért a tagsági díjakat oly alacsony összegben állapította meg, hogy azt még a legszegényebb munkás is nehézség nélkül áldozhatja a magyar ipar fellendítésére hivatott eszme oltárára.

A rendes tag évi 5 korana tagsági díjat fizet, ezen összeg azonban két részben is fizethető. Beiratkozási díj nincs.

A pártoló tag évi 10 koronát fizet.

Az alapító tagok tetszés szerinti összeggel járulnak az egylet vagyonához, ezen összeg azoban 50 koronánál kevesebb nem lehet.

A ki szíven viseli a magyar ipar fejlődését, a kit lelkesít a feltalálók sikere: zászlónk mellé kell, hogy álljon!

Tehetsége szerint mindenki, ki mint rendes, ki mint pártoló, a vagyonosabbak mint alapító tagok.

Lépjenek tagjaink sorába egyesek és egyesületek!

Gyárosaink és pénzembereink, kik egy jó találmányt hajlandók volnának finanszírozni, illetve megvenni, tudassák ebbeli szándékaikat az egylet titkári hivatalával.

Ha mindenki megmozdul, ha mindenki érdeklődik és tehetsége szerint igyekezni fog az egyletet célja elérésében előmozdítani: akkor az egylet megvalósíthatja nemes célját és a kor történetében arany betűkkel fog állani a „Magyar feltalálók segélyző egylet neve.”

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár 1909 október, 14.

— **A Kath. Legényegyesület színelőadása** most lesz vasárnap 14-én. Gyönyörű szép új színpad áll a műkedvelők rendelkezésére a Redut nagytermében teljesen új díszletekkel. A díszleteket Székely Zsigmond tehetséges festőnövendékünk festette. A Legényegyesületre nézve azért érdekes ez a színelőadás, mert ezúttal először rendezik a Vigadóban, mely minden tekintetben kényelmesebb és megfelelőbb. Hisszük, hogy a közönség tömegesen vesz részt a mulatságon.

— **Az erdélyi róm. kath. státus tanárainak** egyesülete f. é. november 19-én Kolozsvárt a róm. kath. főgimnáziumban közgyűlést tart, ezzel a tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó és évi jelentés. 2. A fizikai gyakorlatok a középiskolában. Előadja Tresztyán Sándor. 3. A középiskolai matematikai oktatás reformja. Előadó Lóki Béla dr. 4. A középiskolai énektanítás. Előadja Rietly Károly. 5. A szabadkézi rajz tanítása külföldi és hazai középiskolákban. Előadja Holló Károly. 6. Dent-féle módszer a latin nyelvi oktatásban és Fodor-Székely: Liber Sexti ismertetése. Előadó Fazekas Gáspár. 7. Javaslat a svéd torna behozataláról. Előterjeszti Ujsághy József. 8. Indítványok. 9. Tisztujtás. A gyűlés kezdete d. e. 8 órakor. Pál Antal elnök.

— **A gyulafehérvári Polgári Iparos Olvasókör** f. hó 21-én d. u. 5 órakor, a városi „Vigadó” nagytermében műsoros előadást rendez, amelyre már mostantól felhívjuk t. közönségünk figyelmét, mert egy nagyon kellemesnek ígérkező délutánban lesz részünk. Bővebbet a falragaszok és jövő számunkba hozni fogunk.

— **Házasság.** Fodor Ignác gőzmalom pénztárnok helyi lakos 1909. év november hó 7-én kötött törvényes házasságot Kohn Málnival, Kohn Lázár polgártársunk kedves leányával.

— **Halálozás.** Hermann Frigyes, Vilmos, kádár mester 1909. nov. 10-én 32 éves korában elhalt.

— **A Tulipán-Szövetség** nov. 4-én délután tartotta rendkívüli közgyűlését a városháza termében mérsékelt érdeklődés mellett. Elhatározták, hogy a tél folyamán egy népszerű előadást fognak rendezni.

— **Helyőrség-változások.** A közös hadsereg körében a jövő tavasszal, értesülésünk szerint a Magyarországot érdeklő következő helyőrség váltó zásosok fognak eszközölni.

A Budapesti 4. hadtest területén: a 68. sz. gyalogezred ezredtörzse, I. gépfegyverosztálya és 3 zászlóalja Budapestről Zimonyba; a 23. számú gyalogezred 3-ik zászlóalja Kaposvárról Budapestre; a 40. számú vonatosztály Budapestről Temesvárra.

A pozsonyi 5. hadtest területén: a 9. számú huszárezred egyik századja Nersiderről Pozsonyba.

A kassai 6. hadtest területén: a 32. számú tábori vadász-zászlóalj Besztercebányáról Trembovlába.

A temesvári 7. hadtest területén: a 37. sz. gyalogezred ezredtörzse, I. gépfegyverosztálya és két zászlóalja Nagyváradról Bécsbe; a 33. számú gyalogezred második zászlója és I. gépfegyverosztálya Temeskubinból Aradra, egy zászlóalja pedig Aradról Focába 15. hadtest); a 46. számú gyalogezred második zászlóalja Pancsováról Szegedre és egy zászlóalja Szegedről Avtováczra (16. hadtest); a 61. számú gyalogezred egy zászlóalja Temesvárról Focába (Celebic, 15. hadtest).

A lemergi 11. hadtest területén: a 23. számú tábori vadász-zászlóalj Trembovlából Pancsovára.

A nagyszebeni 12. hadtest területén: a 2. számú gyalogezred ezredtörzse, I. gépfegyverosztálya és két zászlóalja Nagyszebebenből Brassóba; a 31. számú gyalogezred ezredtörzse, I. gépfegyverosztálya és egy zászlóalja Gyulafehérvárról, továbbá egy zászlóalja Arudbányáról Nagyszebebenbe, egy zászlóalja pedig Gyulafehérvárról, Mosztárba (16. hadtest); a 50. számú gyalogezred ezredtörzse, I. gépfegyverosztálya, továbbá a második és harmadik zászlóalja Brassóból Gyulafehérvárra, a negyedik zászlóalja Fogarasról Mosztárba (16. hadtest); 64. számú gyalogezred (Marosvásárhelyről) ezredtörzse és I. gépfegyverosztálya Szászvárosba, egy zászlóalja Abrudbányára és egy zászlóalja Trebinjébe (16. hadtest); a 28. számú tábori vadász-zászlóalj Szászvárosból Temeskubinba; a 2. számú huszárezred harmadik századja Feketeheletről

Botfalú-Szentpéterre, ötödik századja pedig Botfalú-Szentpéterről Feketeheletra.

A zágrábi 13. hadtest területén a 14. számú gyalogdandár-parancsnokság Péterváradról Zimonyba; a 70. számú. gyalogezred ezredtörzse, I. gépfegyverosztálya és egy zászlóalja Péterváradról és egy zászlóalja Zimonyból Zágrábba, egy zászlóalja pedig Péterváradról Károlyvárosba; a 96. számú gyalogezred ezredtörzse, I. gépfegyverosztálya és egy zászlóalja Károlyvárosból, a harmadik zászlóalja pedig Zágrábból Pétervárra; a 31. számú tábori vadász-zászlóalj Zágrábból Mitroviczára.

A szerajevói 15. hadtest területén: a 29. számú gyalogezred negyedik zászlóalja a Vlasenicából Besztercebányára.

A mosztári 16. hadtest területén: a 29. sz. gyalogezred harmadik zászlóalja Nemesinéből Temesvárra; a 64. számú gyalogezred második zászlóalja Trebinjéből Szászvárosba.

— **Tanító gyűlés.** Az Alsófehérvármegyei általános tanítóegylet gyulafehérvári köre f. hó 6-án Vizaknán őszi gyűlést tartotta. A kör elnöke lemondván, a gyűlést az alelnök vezette. Napi rend előtt Ertl Vendel szólalt fel amiatt, hogy a gyűlést vezető alelnök a helymegállapítása körül zavart idézett elő s veszélyeztette a gyűlés sikerét. Az izgalmak lecsendesülése után Lukács József „A gyermekek és az akaterő” czímen felolvasást tartott, melyből kitűnt, hogy a felolvasó szorgalmas tanulmányozója a gyermeki léleknek. Ezután Ertl V. „A gyermekek nemi felvilágosításáról” tartott vitatétele érdekes és tanulságos vitává fejlődött, melyben a jelenlevő tanügybarátok is részt vettek. Majd Fosztóné Herepei Olga vizaknai áll. tanítónő felolvasása „Miképen nevelhetünk kötelességtudó polgárokat?” követte, mely értekezés tanulságot tett a tanítónő odaadó társadalmi működéséről. — Elnök, alelnök- és jegyző lemondása következtében új tiszti kar választása következett; elnöké: Ertl Vendel tanítót-, alelnöke: Takács István vizaknai áll. igazgatótanítót- és jegyzővé: Lukács József marosportusi áll. tanítót választották. — Indítványok tettek a napi és fuvar-díjak tárgyában, temetkezési gyámalap szabályzatának módosítása — és az Eötvös alapba való lépés ügyében. A gyűlés Szabó L. tanítónak IV. osztályban bemutatott földrajzi lecke sikeres tanításáért elismerését fejezte ki. Végül az elnök megköszönte a vendégek megjelenését s a gyűlést befejezte. A közebed melletti hangulat több felköszöntő szült. A jelen voltak halálával voltak Takács István igazgatónak, hogy szíves vendéglátással, sőt saját „folyóúgygyel” is ellátta a kör tagjait.

— **Meghívó.** Az E. M. K. E. f. évi november 17-én (szerdán) d. u. 4 órakor Kolozsvárt a városházán évi rendes közgyűlést tartja. A közgyűlésre az alapító és rendes tagokat, valamint az örökös testületek és fiók-választmányok képviselőit tisztelettel meghívjuk. Vendégeket szívesen látunk. Kolozsvárt, az Igazgató-választmány 1909. szept. 12-én tartott ülése nevében: Gr. Beldi Ákos, elnök. Sándor József, t. alelnök-főltkár. Tárgysorozat: (Az Alapszabályok 16. §-a értelmében.) 1. Elnöki megnyitó és bizottságok kiküldése. 2. Mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Évi jelentés bemutatása. 4. Néptanítói jutalmak kiosztása. 5. Számvizsgáló bizottság előterjesztése. 6. Netáni indítványok, melyek azonban legalább 8 nappal a közgyűlés előtt az Igazgató-választmányhoz bejelenthetők. 7. Elnöki zárószó.

— **Értesítés.** A helybeli kereskedő és iparos olvasó közönség figyelmét felhívjuk arra, hogy a f. hó 17—20. napjain a már egyszer kihirdetett sorrendben a a kitűzött pontos időben az állami mértékhatóság hivatal helyiségében (Lépes-utca 14. sz.) a használatban levő mindennemű súly, hossz-, űr- és köbmértékeket fenti helyiségben bemutatásuk, mert az elmulasztás szigorú bírságot von maga után. Különösen felhívjuk a figyelmet arra, hogy a bemutatandó mértékek por, piszok és rozsdától mentesek legyenek, mert ily állapotban nem hitelesíthetők. Bővebb felvilágosítást nyerhetnek érdekeltek az állami mértékhatóság hivatalban. Különben úgy tudjuk, hogy az e tárgyban hirdetmények közelebb ismét kifüggeszteni fognak, jó lesz azokat elolvasni. Hordókat és üvegeket bemutatni nem kell, mert azok váratlan időben a vendéglő, kávéház és korcsma helyiségben lesznek megvizsgálva.

— **A legkedveltebb családi lap.** Ma, mikor a budapesti napilapok száma oly nagyra emelkedett, hogy alig van világváró, a hol aránylag annyi újság jelenik meg, a gondos családapának nagyon nehéz a választás a sok elsőrangú lap között, ha olyan lapot akar választani, mely nemesen tartalmánál és nívójánál fogva minden igényt kielégítsen, hanem arra is alkalmas legyen, hogy a család minden tagja olvashassa. E tekintetben hazánk legrégebb napilapja, a Pesti Napló ugyszólván egyedül áll. Minden párttól való teljes függetlensége, nyílt szókimondása, kitűnő értesültsége, gaz-

dag és változatos tartalma, melynél a szerkesztőség nagy súlyt helyez arra, hogy a család minden tagja megtalálja a lapban neki való olvasmányt: mindezeknek a tulajdonságoknak köszönheti a Pesti Napló, hogy ma az összes lapok között a legtöbb előfizetője van s előfizetőinek táborára még évről-évre növekszik. Különös értéket kölcsönöz a Pesti Naplónak előfizetői szemében a Pesti Napló karácsonyi ajándéka: minden évben egy remek, díszkötésű, művészi és irodalmi értékű album, melynek értéke egymaga felér a lap előfizetési árával. A Pesti Napló kiadóhivatala az idén különösen értékes díszművel készül meglepni előfizetőit, melyet minden most belépő új előfizető is megkap karácsonyra, ha addig legalább egy félévi előfizetési díjat befizetett és egy második félévre magát kötelezi. E mű, a „Jókai-Album” elsőrangú díszmunka lesz, amely művészi kiállításával, nagy képgyűjteményével s nemesen pompás bekötésével a karácsonyi könyvpiacon szenzációjának ígérkezik. A Jókai-Albumban Jókai Mór életét, munkásságát, diadalútját jeles írók és esztétikusok egész sor tanulmányban és elbeszélő cikkekben írják le. Érdekes képet festenek a legnagyobb magyar elbeszélő életének megkapó regényéről s arról a diadalutáról, a melyen Jókai a mai magyar világunkban és kint a nagyvilágban a dicsőség magasságára eljutott. A Jókai-Album száza alatt több finom illusztrációban mutatja be a Jókai életének körülményeit, dokumentumait, bemutatja egész sor érdekes kéziratát, műkincseit, emléktárgyait. A Jókai-Albumnak szenzációjára lesz Jókai eredeti festményeinek, rajzainak és maga faragta szobrainak bemutatása. E képek egy részét művészi sokszínű másolatban mutatja be. Nagyban emeli a díszmunka művészi és könyvészeti értékét az a tiszokszínű kép, amely a kötet nagy illusztráció-tárát megtölti. E képek közt elsőrangú művészek olyan képei is vannak, amelyek Jókai a hőse. Hadd említsük meg közülük Munkácsy Mihály, Barabás Miklós, Horvát Lipót, Ferraris Artúr képeit. És Jókai érdekes tájképeit is, a melyek arról tanuskodnak, hogy a nagy író nagy festő is lett volna, ha a festészetnek szentelte volna magát. — Az előfizetési feltetelekről és az albumról szívesen küld bővebb felvilágosítást, valamint a lapból mutatványszámot a Pesti Napló kiadóhivatala Budapestben.

— **Esperanto mozgalom.** E napokban fejeződött be az V. nemzetközi „Esperanto” kongresszus Barcelonában. A kongresszus várokozason felül jól sikerült s olyan fényes mértékben dokumentálta az „Esperanto” mai nap elterjedtségét és életrealitását, hogy a közel jövőben a mozgalom arányainak, még a mostanit is meghaladó növekedése várható. Barcelonában jelenleg 52 egyesület van 5—6000 taggal. A kongresszuson hazánkat ifj. Marich Agoston a „La Verda Standardo” szerkesztője képviselte. A jövő évi kongresszus Washingtonban ül össze, az utána következő pedig Antwerpenben. Az „Esperanto” ügynek illetően örömdetes előrehaladása s egyáltalában véve ez eszmének immáron kétségbevonhatatlan általános gyakorlati értéke, de meg sok más számottevő tényező természetesen követelik egy keleti európai „Esperanto” kongresszusnak mielőbbi összehívását, melynek helye Budapest lenne. Ennek a tervnek eredménydus sikerét célozza a „La Verda Standardo” című magyar esperantó lap is akkor, midőn a maga részéről Budapestben számos új tanfolyamot rendez s egyáltalában véve országszerte erőteljes szervezkedést kezdeményez. A „La Verda Standardo” szerkesztősége (Budapest IX. ker. Üllői ut 59. sz.) 54 fillér beküldése ellenében a szükséges felvilágosításokon és nyomtatványokon kívül lapjából egy mutatványszámot, — egy dióhéjba szorított, de elég kimerítő nyelvtant szótárral, — s végül egy ismertető füzetkét küld az érdeklődőknek.

— **Csalás.** Helyi lakos Lakner A. sütő folyó hó 10-én következő német szövegű levelet kapott Madridból: „Madrid 2—11—09. Tisztelt Uram! Mint hamis bukásért letartóztatott fogoly nem juthatok egy a Ferencz pályaudvaron fekvő kofferemhez, a melyben 800,000 frank kész papírpénzem van. Felkérem önt, legyen segítségemre, hogy pénzemhez juthassak. Ehhez nem szükséges egyéb csak az, hogy Ön ide Madridba jöjjön s itten felmerült bűnvádi költségeimet kifizesse. Ennek ellenében a törvényszéknél levő kizáróamat kikapnám s a benne levő vasuti letéti jeggyel a kofferemet, a melyben a pénz van, kiválthatnám. Ezen szíveséggért felajánlom önnek fentemlített összegnek $\frac{1}{3}$ -át. Ha tehát hajlandó ajánlatomat elfogadni, úgy kérem a mellékelt sürgőnyt azonnal feladni, melynek vétele után nevemet és a további eljárást közölni fogom. Legszigorubb titoktartás és a sürgöny feladását kérem kitűnő tisztelettel p. A. v. R.” A sürgöny tartalma a következő: „Caspo Medria Spanien Espero Factura Zamora”. — Midőn ezen levelet nyilvánosságra hozzuk, figyelmeztetjük a közönséget, nehogy az ilyen csalóknak valaki felüljön s haszonvágyból magát veszélynek és károsodásnak kitette. A levelet különben átadtuk a városi rendőrkapitányságnak.

— **Hirdetmény.** Értesítjük t. szállító közönséget, hogy az áruforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében a Gyulafehérvári állomáson fel és leadásra kerülő összes szállítmányok után a díjszabásszerűleg esedékes fekbérletüket, a díjszabás I. rész B.) szakasz I.-XI. fejezetében megállapított összegnek kétszeresére emeljük fel. Az üzletszabályzat 69. §. 7. bekezdésében, valamint kereskedelemügyi magyar királyi miniszter urnak f. é. július hó 17-én kelt 56755/III-V. számú rendeletében gyökerező ezen intézkedésünk folyó évi november hó 15-én lép életbe. Üzletvezetőség.

— **A természet** óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatetsző íze van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Tisztelt olvasóink becses figyelmébe** ajánljuk a Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30. szám alatt levő Magyar Otthont. Mérsékelt árban (már 3 kor.-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejáratu, szépen butorozott szobákat lehet ott bérelni. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak, tanároknak stb. megfelelő kedvezmény. Villanyvilágítás, tükrös szekrények!

A meghülés

az az ajtó, a mely a komoly betegségeket bebocsátja, de a **SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ** becsukja az ajtót, még mielőtt a betegség oda beférközhethetne.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

tisztaságával, emészthetőségével és gyógyító erejével nagy hírnévre tett szert.

Orvosok, szülésznők, szülők és betegek ajánlják mindennemű torok- és mellbajoknál mint az egészség megbízható támaszát.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.
Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

IRODALOM.

* A „Telekkönyv” című szaklap új melléklapja. Káplány Géza ny. kir. ítélőtáblai bírónak 14 év óta fennálló „Telekkönyv” című folyóirata, amelyet a m. kir. belügyminiszter már 1896. évi július hó 22-én 64,766. sz. alatt és később 1906. évi június hó 23-án 65,953/II. c. 1906. sz. alatt — a m. kir. igazságügyminiszter pedig 22,734/I. M. E. 1906., 15,381/I. M. E. 1907. és 212/11. Eg. 1908. sz. alatt — megrendelésre ajánlott, ujabban „Felsőbíróági határozatok rendszeres gyűjteménye” című 16 oldalas igen becses és hasznos mellékklappal jelenik meg, amelyben elsősorban a végrehajtási törvényt és novellát az évtizedek óta gyűjtött és keletkezésük ideje szerint rendezett felsőbíróági határozatokkal és döntvényekkel együtt közli, úgy, hogy e melléklapot bekötetni és kézikönyvül használni lehet. E közhasznú és hézagpótló szaklapnak — mely a telekkönyv, végrehajtási eljárás, birtokrendezés, telekkönyvi átalakítás és betétszerkesztés köréből vett kérdésekre a legnagyobb gondot dolgozott szakszerű szerkesztői üzenetekben és önálló cikkekben adott válaszaival megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz — előfizetési ára a mellékklappal együtt egész évre csak 8 korona. Azok az új előfizetők, kik e folyóiratot még eddig nem járatták és akik arra folyó 1909. évi december hó 15-ikéig 8 korona összegnek a lap kiadóhivatalába (Budapest, VIII. Gyöngytyúk-utca 14. sz.) beküldésével 1910-ik évre előfizetnek, az 1907. 1908. és 1909-iki évfolyamokat — amíg a készlet tart — ingyen kapják meg. A legmelegebben ajánljuk a megrendelést.

Nyilttér.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Foulard selyem 1 kor. 15-től méterenkint bluzok és ruhákra. Bérmentve is megvámolvá házhoz szállítva. Dus mintaválaszték postafordultával.

Henneberg, selyemgyár Zürich.

Nagyon ezélszerű utazás alkalmával.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.
Kalodont

nélkülözhetetlen
fogápoló szer.

Előkelő higienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használatával folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközözi, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Dr. WETTENSTEIN-SZANATORIUM RÉSZV. TÁRS.

TÜDŐBETEG

SZANATORIUMÁBAN

MARGITLIGET, (Pomáz mellett, Pestmegye)

és TÜDŐBETEG RENDELŐ-INTÉZETÉBEN

Budapest, VI., Bulyovszky-utca 5. sz. alatt

a tüdőbetegeket és egyéb tuberkulotikus bajban szenvedőket a Wettenstein József dr. által felállított gyógyóddal kezelik. Wettenstein József dr. szerezte az egyedüli specifikum, amely a Koch-féle bacillusokat a beteg szervezetből tökéletesen kirtja, anélkül, hogy a szervezetre a legcsekélyebb mértékben is káros volna.

Urak és Hölgyek!

könnyű és jól jövedelmező mellékkeresetre tehetnek szert, ha sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkozni hajlandók.

Hasznavehetőség esetén fixfizetés!!

Fleissig Sándor bankház Budapest, Erzsébet-körút 2.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. Hattyú gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogériákban!

Követelje azonban, hogy szállítója önnek csakis „OLLA”-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű utazatot, mint ép oly jól feldicsérni. Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az „OLLA” gummigyár Wien, II/120. Praterstrasse 57.

Eredeti mintagyűjtemények 12 darab 5 korona.

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon nélkül is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, írjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDÍT-GYÓGYÍT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. * Gyulafehérvári fölerakat: IFJ. BAUMANN NANDOR CÉGNÉL.

Sz. 867—1909. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1909. évi 7155. számú végzés következtében Dr. Demény Henrik ügyvéd által képviselt Schuller Lajos javára 119 K. s jár. erejéig 1909. évi szeptember hó 10-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1870 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: bőraru cikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróság 1909. évi V. 1003. számú végzése folytán 159 K. tőkekövetelés, és jár. erejéig, Gyulafehérvárt, alperes lakásán leendő eszközzésére 1909. évi november hó 18-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1909. évi XLI. t.-cz. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1909. október hó 24.

G e r m á n n kir. bir. végr.

Sz. 1013—1909. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1909. évi 6627. sz. végzése következtében Felszegi Lajos ügyvéd által képviselt Dr. Felszegi Ernő javára 295 K. s jár. erejéig 1909. évi augusztus hó 5-én fogatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 687 K. becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróság 1909. évi V. 874/4. számú végzése folytán 295 K. tőkekövetelés, s jár. erejéig, Gyulafehérvárt, a város piacán leendő eszközzésére 1909. évi november hó 27-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XLI. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Gyulafehérvárt, 1909. évi november hó 13. napján.

G e r m á n n kir. bir. végrehajtó.

Szőlőoltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökerező vesszőkből, a világhírű Delawareből állandóan több millió készlet eladó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól. Cím:

Szücs Sándor fia szőlőtelepe Biharidőszeg.

1909. évi 3578. szám.

Vékony tölgyfa eladás.

A krakkói kincstári erdőéri épületben 1909. év december hó 14-én d. e. 10 órakor. írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos szóbeli árverés tartatik a tibri „Alak“ nevű 31 kat. holdas 1910. évi vágás tölgyfa állományának tövön való eladása iránt.

Kikiáltási ár: 1300 korona.

Bánatpénz: 130 korona.

Ajánlatok szerkesztésére szolgáló úrlapok és borítékok a szászsebesi erdőhivatal és a zalatnai erdőgondnokságtól díjmentesen megszerezhetők, a hol az árverési általános és szerződési felvételek is megtekinthetők.

Szászsebesen, 1909. év november 11.

M. kir. erdőhivatal.

A Nagy Gábor-féle

DELAWARE szőlőfaj

az egyedüli, melynek termeléséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánnik vele, ki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítványhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből kinézheti mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert

ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell, nem árt ennek a filokszerá és bimbója, vesszője télben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójából 3--4 fűrt fejlődik. Valódi bőtermő legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetévesztetni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajtával, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle Delaware-szőlő olyan bort ad, mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyit ér, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 K.-ért. A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, termésének királyi közlegyzővel hitelesített eredeti fénykép telvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg között nyomott 40 szép képet tartalmazó

képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, ki velem ezimét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzékét, mely a szőlőoltványokról, lugastürelről is ad részletes, helyes utabiztaltásokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY posta, táviráda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

UJ!

UJ!

Üveg, porcellán, lámpa és diszműárú kereskedés.

Alólirott van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. érd. helybeli és vidéki közönséget, hogy f. év nov. hóban Gyfehérvárt, a főtéren, a Walter-féle házban egy dúsan felszerelt

üveg, porcellán, lámpa és diszműárú üzletet

nyitok meg, előre is biztosítva a t. közönséget, hogy úgy árak, mint kiszolgálás illetve minőség tekintetében a legelőnyösebbet és a legjobbat fogom szolgálni.

Elvállalok bármely nagyobb épület üvegezést és egyes ablak táblák üvegezését, képeretézést a legcsinosabb kivitelben, továbbá e szakmába vágó minden-nemü lámpajavításokat és üveges munkát.

Lámpaüveg eladás nagyban és kicsinyben.

Éttermi és kávéházi üveg, porcellán és alpacca berendezések jutányos árban.

Viszonteladókknak kedvezmény.

A n. érd. közönség szíves pártfogását kéri

tisztelettel

Komjatszegy Géza.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépitőszér a

FÖLDES-féle MARGIT CRÉME.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőráktát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tévely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló tolett-cikk: Margit-hőgybor (3 színben) 120 kor., Margit-szappan 70 fillér. Margit-fogpép 1 korona. Margit-arcvív 1 korona.

Kapható Gyfehérváron: Frölich Gyula, Vlád Virgil. Náder János illatszer üzletében.

Nagynyeden: Kovács József gyógyszerárában.

5500

közjegyzőileg hitelesített orvosi bizonyítvány és magánemberektől származó elismerés bizonyítja, hogy a

Kaiser-féle mellkaramella

a leghatásosabb szer

KÖHÖGÉSNÉL

elnyálkásodás, rekedtség és mindennemű mellbántalmaknál. 20 és 40 filléres csomagokban, valamint 60 filléres dobozokban

kapható

Frölich Gyula és Vlád Virgil gyógyszerárában
GYULAFEHÉRVÁRT.

Szőlőoltvány eladás!!

Aki egészséges, olesó, szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

Vityé Miklós
lelkiismeretesen vezetett
oltványtelepéhez

Ös-Csanádon (Torontálmegye.)

ahol szokvány minőségű I. rendű fás, gyökerez és sima zöldoltványok, bor- és csemegefafajok, valamint amerikai sima és gyökerez szőlővesszők, nemkülönben ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőlugasnak külön e czélra választott fajok.

Gyümölcsfa- és rózsaoztványokban nagy választék.
Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerő level közül itten csak egy:

Tek. Vityé Miklós urnak Ösosanád. Szívesen hozom tudomására, hogy az ön által szállított szőlőoltványok a legszebben fejlődnek és csak dicséretet érdemel a küldött szőlőoltvány anyag. Bárkinek ajánlhatom a pontos, gyors kiszolgálás és megbízhatóságánál fogva. Makó. 1909. július 10. Kiváló tisztelettel Dr. Makó Sándor, ügyvéd.

Magtárnak, fa-, mész-
vagy sörraktárnak vagy
nagyobb ipartelepnek

igen megfelelő nagy terjedelmű
házastelek eladó Gyulafé-
hérvárt, Báthory-u. 4. sz. alatt.

Értekezhetni e lap kiadóhivatalában a tulajdonossal.

Leányálmok

férfibolondító kincsek — elbájoló
szépségek — szerelmi varázslás
s szerelmi láncolat —

melyik fiatal leány nem álmotta?

Hajdanában öreg vénasszonyoktól szerelmi italt vettek, manapság a fiatal lányok bőlsebben cselekszenek s a legközelebbi drogériából, gyógyszerárából s illatszer-üzletből

Zuckooh-szappant

kis csomagolás 1.- kor.
nagy csomagolás
(ajándék) 2.50 „

Zuckooh-krémt

közöns. tubus 1.25 kor.
nagy tubus 2.50 „

vásárolnak.

Zuckooh-szappan s Zuckooh-krém szépséget alkot mint a tavaszi gyöngyvirág, olesó és gazdaságos a napi használatban, a miért is a szépségeti szerek eszményképét képezi.

Fiatall leányok és asszonyok! Aki szép akar lenni, az csak Zuckooh-szappannak hódoljon, aki különös szép akar lenni, az Zuckooh-krémet is használjon.

Ne halassz, ne kétkezd!

Ne nyugodj, ne pihenj addig

míg

Vágyatok oeltját el nem értétek,

Különb szomorú végül marad:

Be nem telje-
sült óhajok!

Valódi kapható Gyulafehérvárt:

Frölich Gyula gyógyszerárában.

Hirdetések jutányos ár-
ban felvétetnek e lap
kiadóhivatalában.

Legnagyobb kitüntetés!
„Grand Prix“ St. Louis 1904.

Jobban tisztít, mint más
fémfisztiószer.

Steckenpferd- Liliomtejszappan.

Legenyhebb bőri puhító szappan, úgyszintén szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta
anyagára.

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
Sétányfak, Diszcseserjék, Tülevélűek, Kerítésnövények, Boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok.
(l. ssima áru)
európai és amerikai sima és gyökéres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Társai.
faiskolák és szőlőoltványtelepek

ROPS

biztonsági
gyorsfőző.

Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul elalszik. — Szesz ki nem folyhat.
Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasárú és háztartási cikkekkel
árusító üzletekben. — Ha valahol nem kapható, szí-
veskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

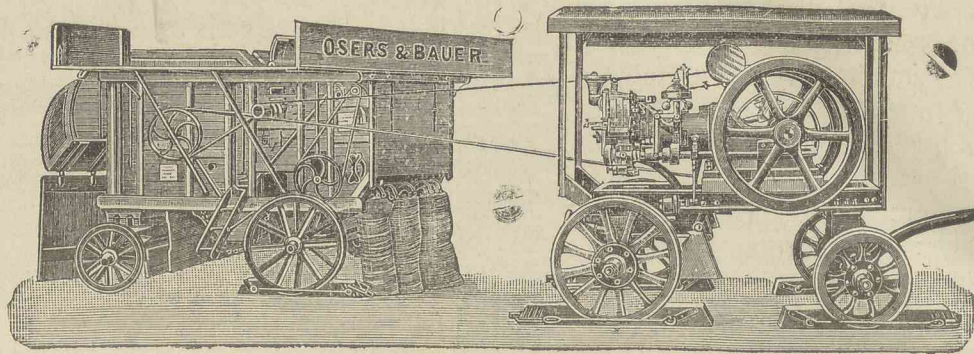
ROPS Fémáru Részv.-Társaság

Budapest, V., Külső-Váci-út 74/26.

Helybeli el-
árusító: **DAHINTEN VIKTOR.**

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81-83/a.
Magyarországi fióktelep: BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18.

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szívógázmotorok. A jelenkor legolcsóbb üzemereje! Üzemköltség
óra-lóerőnkint 2-3 fillér. Több száz telep
üzemben. Kedvező fizetési feltételek! **Elsőrendű szolid gyártmány!** Árjegyzékkel és költ-
ségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schloszer János és társai
Szászvesszős 8 HP. cséplőszerelevény, Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál
Boglár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos Pásztó 75 HP. szívógáz telep, Stenger
Vilmos malomtulajdonos Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajdonos Mócs,
Kolozmegye HP. 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.

Aki butort BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,

saját érdekében cselekszik,
ha vásárlás előtt megtekinti a

„BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET“

védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK és HITELSZÖVETKEZET

árucsarnokait, melyek a következő helyeken vannak:

VIII., József-körút 28. sz. (Bérkocsis-utca sarkán.)

IV., Ferenciek-tere I. sz. (A királyi bérpalotában.)

Ezen szövetséget az „Országos Központi Hitelszövetkezet“ tagja s ennek
felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva.

Stilszerű, modern lakberendezések.

Jutányos árak!

Szavatosság az árú minőségéért!

Az árucsarnokba kizárólag elsőrangú buda-
pesti asztalosok és kárpitosok dolgoznak.

PAPP GYÖRGY KÖNYVNYOMDÁJA

— mint legnagyobb
nyomdavállalat egész
Alsófehérmegyében —
a legjutányosabb ár-
ban vállal és készít
mindennemű nyomtat-
ványokat.

Elismert legjobb ízlés.

Teljes hibátlanság.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótleka
egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta leg-
jobb bedörzsölésnek bizonyult küszvényénél, oszónál és
meghűléseknél.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásár-
láskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget
fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter
cégjegyzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üve-
gekben K — 80, K 1.40 és K 2. — és úgyszólván minden
gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 kor. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ gyógyszerház Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított!

K A P H A T Ó:

GYULAFEHÉRVÁRT: Bodnár István, Frölich Gyula, Vlád Miklós gyógyszerházakban.
NAGYENYEDEN: Oberff J. örökös ei, U. Kovács József gyógyszerházakban.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.